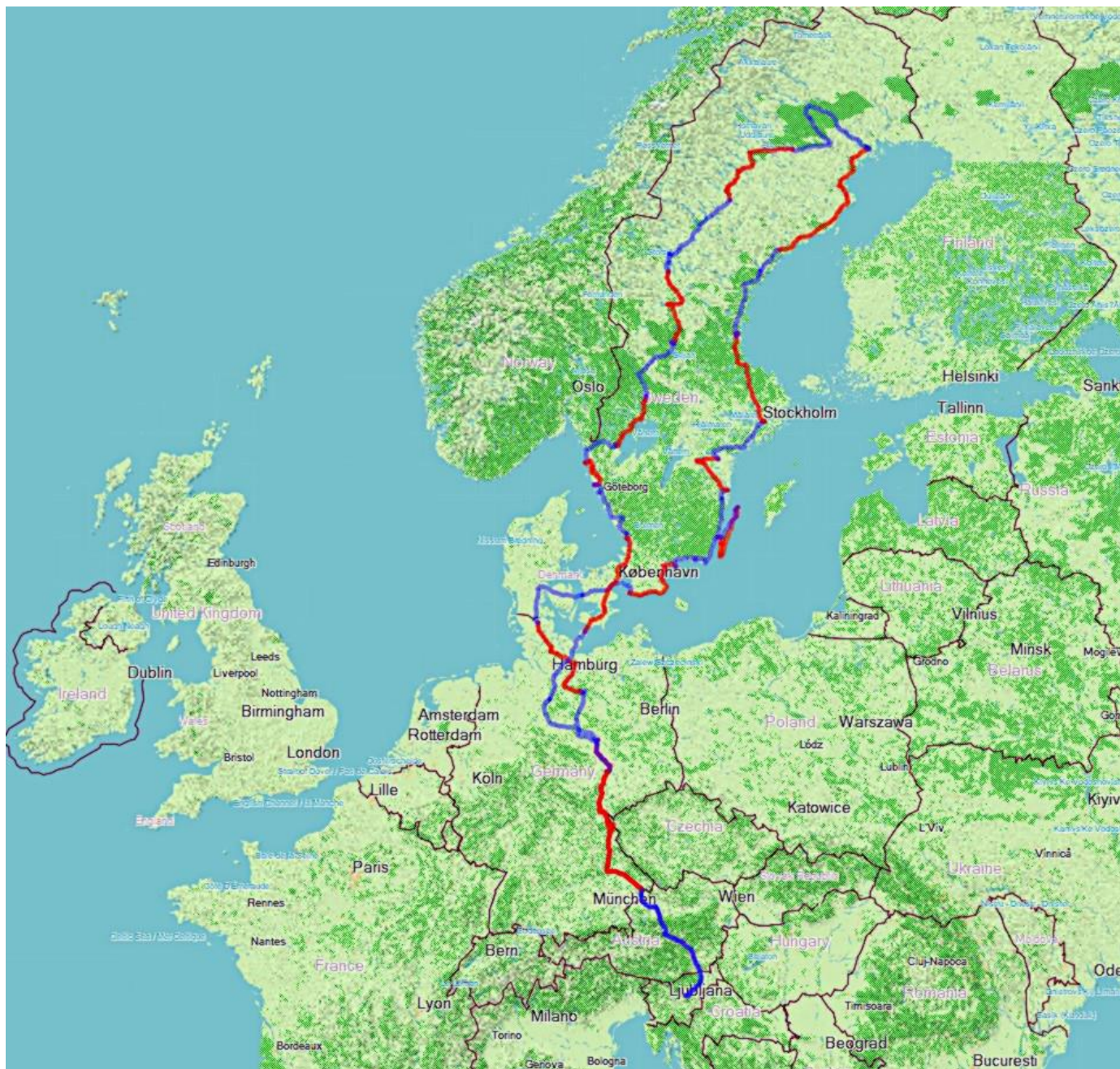

Andreja in Brane po Švedski vse do severnih plemen

Na Švedsko. Že drugo leto na sever. Domišljija pa taka.

Cilj: Ogled Švedske vse do Jokkmokk-a. Največji sejem na Švedskem. Zberejo se Sami plemena od blizu in daleč. Ampak to je pozimi, pri -32°C .

Dan 1

Za naju je prvi dan najbolj stresen. AD prevzameva 2h vožnje od doma. Vsaj veva, kaj dobiva. Pa že 12 let se poznamo. Adria Novo Mesto.

Zavijeva po AC na sever. Smer Švedska. Kolikor bo pač neslo. Sva pozna za tako veliko planirano razdaljo.

Ob 23:15 je zadnji zapis v navigaciji. Ko je enkrat tako pozno, te malo kaj moti/zmoti pri/med spanjem.

Dan 2

Zjutraj se hrup pojavi ob 6:00, ki pa je sprejemljiv. [Lokacija](#) (N48.57417° E13.42659°) je ob rokavu Donave in je namenjena AD. Brez oskrbe. Je cca 1,5km daleč in plačljiva. Tudi McDonald je nerodno daleč. Bilo nas je pa vsaj 15 AD-jev.

Zjutraj spet po AC na sever.

Potovanje začnejava z ogledom ostankov meje med BDR in DDR. Gre za to, da ublaživa naporno vožnjo do Švedske. Le ta traja 3 dni.

Z AC skočiva do Mödlareuth, ki ga imenujejo tudi Klaine Berlin. Meja je vasico razdelila na dva dela, kot mnogo drugih v Evropi. Spominski park obnavljajo in se bo opravičila vstopnina. Nekaj stražarskih stolpov, mejni kamni. Je pa kraj veliko razočaranje, glede na opevan sloves.

Hitro odideva naprej, k današnjemu spanju v Bad Salzellen-u. To je zdraviliški kraj. Ima tudi eno znamenitost, [Salzellen Gradierwerk](#) (jaz ne znam prevesi), nekoč dolg kar 3 km.

Včasih so za pridobivanje soli imeli tehnologijo, ki je zahtevala slanico z večjo vsebnostjo soli. Solnico so z mlini na veter prečrpali v zgornji del konstrukcije in jo preko dračja(!) spuščali v sistem. Voda je na poti navzdol deloma izhlapela in povečala se je koncentracija. Dračje je bilo posebne vrste *Lonicera nigra* - črno kosteničevje. Vsake 5 do 10 let so ga kompletno zamenjali, sej se je nabralo preveč soli na njem.

Dan danes se sistem uporablja za zdravljenja respiratornih organov, v nekaterih zdravilišči po Nemčiji in sosednji Poljski pa so jih prav za ta namen postavili na novo, ne samo obnovili.

Prenočevanje je dobra 2 km stran, na obrobju naselja, [na bregu Elbe v Schönebeck](#) ([N52.02458° E11.73541°](#)) s čudovitim pogledom na most. En Nemc je že tam. Sam.

Dan 3

Preko noči je bil mir. Tudi naspala sva se. Zjutraj tišina, vonj po rečni vodi in hrup ptičev. Bili smo 3-je. Nobenega nisem slišal priti, kljub kockasti cesti.

Tokrat zavijeva na podeželje. Ceste so super. Vse je bolj umirjeno. Pojavljajo se ogromna, res ogromna polja pšenice, značilnost Nemčije. Tudi oljne repice je vedno več. Bencina ima seveda krizno ceno.

Hötensleben ima lepše, večje ostanke [mejnega prehoda na bivši meji](#). Vasica je bila v celoti na zahodni strani meje. Je imela pa frekventen prehod.

Med parkiranjem se mi 'nesramno' približa avto iz katerega izstopi starejša voznica. Iz prtljažnika vzame večjo! 'kastrolo' in se odpravi k šotoru ob robu parkirnega prostora.

Takoj prepoznam poljsko kuhinjo. Štedilnik-prikolica, ki kuha hrano, medtem, ko jo pripeto za tovornjak, vlečejo na cilj. Ta je imela 6 ločenih prekatov za kuhanje. Pred približno 20 leti sem tam nekje, v eni vasi v Nemškem gozdu jedel eno super enolončnico za 1€ in hrenovko za 1€ iz take poljske kuhinje.

Gremo gledat. Ženska si zaželi jed XY, ki pa je danes ni. Pač izbere, kar je na razpolago. Cena 5,5€, brez mesa. Porcija je ogromna aluminijasta zajemalka! Ogromna!

Družba prodajalca hrane je žulila vsak svoj pir kot da ni nič.

No midva si greva ogledat tole obeležje. Stvar ni kar tako. Je brezplačna in odličen način za prekinitev AC in popestritev poti. Rabite 45 minut za krožni sprehod ob betonski ogradi in videli ali doživeli boste med drugim stezo, po kateri so imeli spuščene pse. Redko videno! Za naju bolje, kot včerajšnji Mödlareuth.

Seveda je tu še sveže zorana pot. Stražarji so prav natančno videli sledi, ki so jih pustili prebežniki. Še dan danes so tu njihove sledi. Popolnoma sveže, kot da so od včeraj! Tudi steza je bila preorana največ pred enim tednom.

Zadnji del poti je med hišami, zato premišljujeva o strategiji današnjega kosila. When in Rome, do as the Romans do! Torej: tako kot domačini. Vzameva dve porciji, ki sva ju komaj pojedla. Jed je bila šampinjoni v omaki s testeninami. Dobro. Odlično.

Še nekaj. Tale poljska kuhinja ima ponudbo 3-h jedi in kranjske klobase (ne ve se, katera jed bo 'danes') in to vsak delavnik od 11:00 do 13:00.

Lahko prespite na parkirišču, brez oskrbe. Je dnevni WC.

Streljaj od vasi, se razprostira le eden izmed ogromnih dnevnih kopov premoga v Nemčiji. Počasi jih zapirajo. Namerno jih zaliva podzemna voda in postajajo rekreacijske površine ali muzeji [rudarske opreme](#). [Ta ima tudi svoj PZA!](#)

Čeprav jih zapirajo, elektrarna intenzivno dela.

Naprej, na sever, po podeželju. Slikovite vasice in manjša mesteca s tipično arhitekturo, veličastna reka Elba.

[Na cilju](#) (N53.14936° E11.05097°) ugotoviva, da je AD sezona na višku. Dvignjenih anten kolikor hočeš. Za mesto se morava stisniti ob ograjo, k sapu. T' narbol hitri imajo tudi elektriko. Voda plačljiva.

Je pa PZA ob mestecu Hitzacker, ki je na otoku, ki ga je Elba naredila s svojo visoko vodo. Čudovite hiše, pisana pročelja nama popestrita večerni sprehod.

Nekaj o višini poplav. Tam na steni so samo tiste, višej od 14 m. In ne pozabimo, da je bilo poplavljenjena ravnica veliko km od korita Elbe.

Dan 4

Spanje v redu. Narediva samo izpust.

Že čez 40 km Lüneburg. Drugič. [PZA je del parkirišča](#) (N53.24561° E10.39728°), plačljivega, ki ima elektriko, vodo 1€ in WC. Odlično izhodišče za peš ali kaj večjega s kolesom, vse do pravljničnega Lauenburg-a 17km daleč. Kolesarjenje je ob plovnem kanalu z zapornicami, da se razumemo.

Tudi pri tem mestu ima prste vmes odkritje soli. In monopol na njo. Sol naj bi 'odkril' divji prašič, katerega kost dan danes hranijo v muzeju. Sol so izvažali na Švedsko so takrat največje srednjeveške tržnice rib ob Baltiskem morju, Skåne Market. Tudi Norveška ni mogla brez njihove soli.

Torej bogato mesto, ki ima kaj za pokazat.

Po ogledu naprej mimo Launeburga, s svojo ulico, namenjeno samo kapitanom ladij z Elbe in zapornicami iz leta 1300. Grafični simbol ✓(opravil)!

Spotoma se ustaviva še pri enem obeležju notranje nemške meje – tako ji pravijo danes. Prikazuje namestitev samostrelnih naprav SM-70. Tudi njihovih obeležij je zelo malo. Zakaj tu? Je le streljaj od mesta, kjer so vzhodnonemški graničarji ubili Michael Gartenschläger, ki je - potem, ko je pribežal iz Vzhodne Nemčije – zahodu 'dobavljal' te naprave. Ujeli in ustrelili so ga pri poizkusu demontaže 3-je naprave.

Letiva k prenočevanju. Zapora. Obvoz! Vaški mladci zatrjujejo, da po glavni cesti ne bo šlo. Obrneva se, dokler je še dan. Greva prej še v Burger King. Ta, tako zgleda, v Nemčiji prevladuje.

Meni je bilo za moj rojstni dan lepo. Edina napaka je, da pri King Junior Meal-u ne strežejo Duple Steakehouse. Tako sem ostal brez dinosavra. Z lahkoto vrneva na lokacijo [spanja](#) (N54.71910° E9.44545°). Za danes le tole, bila sva dva.

Dan 5

Mirna noč. Brez malce hrupa! Od nekod je prišel še en. Dnevni WC – v povezavi z muzejem.

Sva/smo na P muzeja pri 'dolgem grobu'. Tu je pravi kompleks grobišč različni oseb - spola, starosti dobe, premoženjskega stanja iz 3000 let pred Kristusom.

Med ogledom zaprtega dostopa do ceste, mi pred nosom švigneta dva avtomobila iz smeri zapore. Tretjega mi uspe zaustaviti. Mlad par se vrača z žurke! in mi zatrjujeta, da grem lahko brez problema do Flensburga. In imela sta prav. Takoj boljše volje. Še zadnji nakupi po normalnih cenah.

Danes je samo premik, ki naju košta 82,1€ +107,56€ + bencin po 2,069 (Nemška cena Flensburg, trgovska cona). za 380 km (povprečje poti 8,1l/100km).
Ob 15:10:13 smo že na Švedskem!

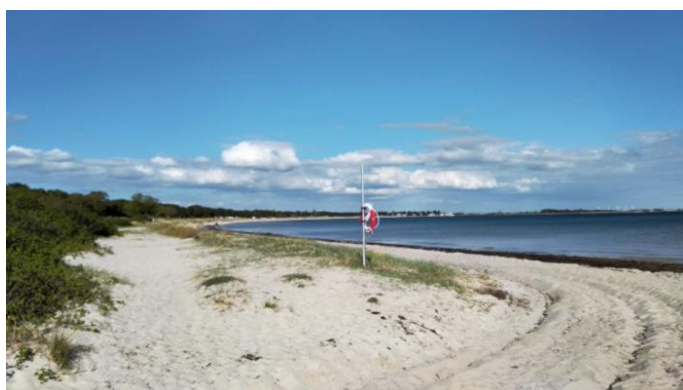
Po 25 km pa pravi cilj Švedske.

P nočitev možna. ([55.4015296,12.9417448](https://www.google.com/maps/place/55.4015296,12.9417448)) (p.s. so različne povezave. Koordinate pa iz GARMIN-a.)

Nahaja se ob robu turističnega naselja, ob kanalu in 2km dolgo peščeno plažo. V trenutku, ko prideva, mesto zapusti osebni avto in tako imava mir do jutra. Je pa en lexus 'izdajalec'. Ne paše med nas. Po moji oceni.

V nadaljevanju kanala so plačljivi parkingi, tokrat zasedeni z trohnečimi algami. Nihče noče v bližino. Po privilegijih, ki nama pripadajo, sva se sprehodila. Prijetna lokacija.

Zna biti tu na tem mini parkingu v sezoni problem. Je pa brezplačen prostor nasproti, preko kanala, ob igrišču.

Dan 6

Spanje odlično. 2x motorist na nasprotni bregu kanala in nič drugega. Prvi dan Švedske.

Plan: ob obali naprej. Do Jokkmokka.

Najjužnejša točka Švedske (spodaj). Tu srečava nekoga, ki naju je spremljal skoraj celo potovanje po Švedski. Strupeno mrzel veter. Kljub močnemu soncu sva se morala vrniti po debelejšo opremo.

Ystad je filmsko mesto. Mislim snemalni studii. Še bolj pa v spominu ostanejo hiše s tramovi, trg in samostanski zeliščni vrt. Se pa te mestne hiše razlikujejo od Danskih ali Norveških.

Sledi 'romarsko' središče Ales stenar, kjer kamniti stebri tvorijo obliko podobno ladji. Govori se, da naj bi objekt bil povezan z opazovanjem lune. Tako dan danes nekateri 'najdejo povezavo' z vzhajajočim in zahajajočim ... soncem. P je plačljiv. In to 50 cent/h. Na Švedskem!

In nekaj utrinkov do spanja.

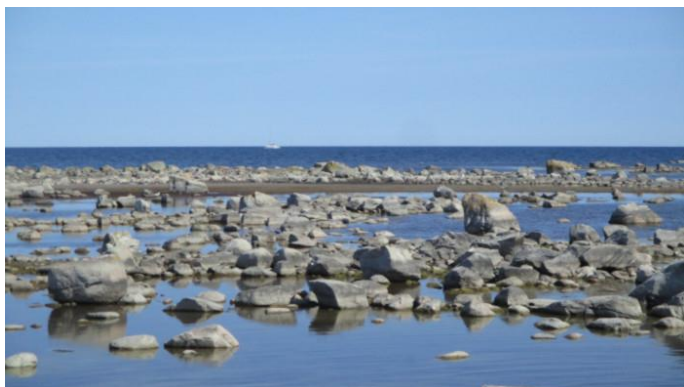
[Spanje](#) ob bazenih In tenis igriščih. ([N56.01210°](#), [E14.71464°](#))

Dan 7

Bila sva sama. Ponoči zabavišni park. Slabo je bilo, slabo. Mularija na motorjih! Gremo naprej. Je kar dolga. In puščobna pot.

Malce več veselja prinese [spanje](#) ([N56.69661° E16.36643°](#)) P, nočitev možna. Dnevni WC. Je del kopališča s čudovitim razgledom na most, ki vodi na Öland. Sva sama, bo v redu ker lepo pa je. Skorajda 2 dni bova na njemu.

Dan 8

Spanje odlično. Bili smo trije.

Otok Öland. 6km ožina ni bila ovira, da bi ne bil naseljen že vekomaj. Dan danes je na njemu – med drugim - 2km dolgo pokopališče Vikingov. Otok je ogromno zatočišče različnih vodnih ptic med opuščenimi kamnolomi.

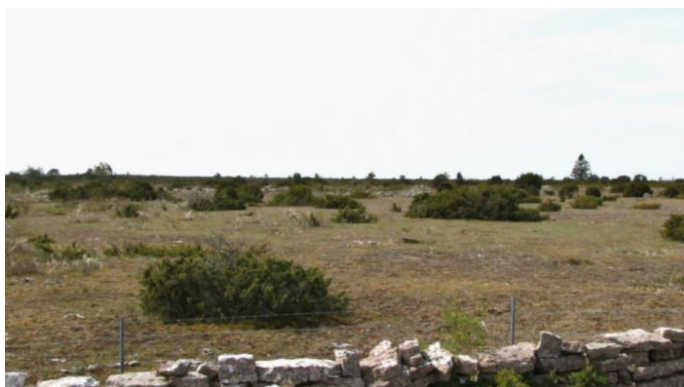
Na drugi strani najprej mlini na veter, pa če zaviješ kam ali ne. Tu je največja koncentracija mlinov na veter na svetu. Dveh vrsti mlinov.

Nizozemski stil, kjer je vetrnica montirana na kapi mlina. Stavba je fiksna, kapa z vetrnico pa se obrača.

Tradicionalni stil Oland, ima vetrnico fiksno pritrjena na mlin – lesena zgradba, le ta stoji na posebnem podstavku. Obračajo jo preko ogromnega vzvoda. Teh vrst mlinov je tu na otoku okoli 400 tako, da jih nikakor ne moreš zgrešiti. Hitrosti so tu 50km/h. Vsaj kaj vidiš. In začeli so se pojavljati AD.

Zavijeva na jug otoka, k svetilniku. Po podeželski cesti. Prvi mlini so najbolj zanimivi. Potem se kar navadiš. Pokrajina kmetijsko-živinorejska. Vmes pa zapuščeni in še delujoči kamnolomi.

Zapeljeva v to puščavo, k enem postajališču. Nič. Ga obnavljajo na veliko. Vendar table za postajališče AD-jev so že in mesta tudi. Vidiva vsaj dva popotnika, ki se sama odpravita v to puščavo. Ni videti, da samo za en dan. Na poti na jug, k svetilniku, je obala je dolga, z 'morjem' velikih balvanov. Nekateri so ostani Vikinških pokopališč.

Na koncu rta delujoč svetilnik in ornitološka postaja. To pove vse. V okolici ptiči in njihovi ljubitelji z največjimi teleobjektivi. Večje imajo samo še astronomi! Čudovit 1 h sprehod.

Od tu pa samo še navzgor, na sever. In to hitro.

Zgradbe kmetijskega posestva so, tako kot na Danskem, postavljene v obroču. Gospodarska poslopja imajo le en, majhen vhod z glavne ceste. Tako skrivajo prečudovito dvorišče z gospodarjevo hišo.

Spanje na [samem vrh otoka](#) (N57.36728° E17.09040°), pri svetilniku. Napaka! Toliko muh pa še ne. Vsako gibanje izven AD-ja je muka. Sprehod do svetilnika je nesmiseln. Ne pomaga niti veter. Smeti odnesem jaz.

Dan 9

Kljub muham, grmenju, dežju spala v redu. Smo bili lepo v zavetju dreves – 2 AD-ja.

Sedaj po drugi strani otoka navzdol. Med pripravljanjem nama je ta stran dala več upanja. Pot je ob obali, tik ob obali, asfaltirana.

Najprej [Neptuni Akrar](#). Obala je tu široka 10-20 metrov, z morjem globoko do 10 cm, ki se strmo spusti v morje. Spanje ni nikjer dovoljeno.

Vožnjo nadaljujemo po ozki – vseeno OK - cesti z malo prometa. Prekrasna pokrajina obale. Sam in tja kakšen vikend. Drugače mir.

[Byrum's raukar.](#)

Tu je obala še posebej čudovita. Tvorijo jih sami fosili, ki privlačijo tako poznavalce kot amaterje.

To je zadnji kraj pred 20km makadamom. Švedske AD-je, ki se vračajo iz kritičnega dela, mi ne uspe zaustaviti. Za nadaljevanje si zato izbereva lažjo varianto.

Še zmerom pa 'ujameva' opuščen mlin, ki pa je danes 7-nadstropna stanovanjska hiša. Zapuščene ribiške vasice in kamnolomi. Srečanje 2x AD brez problema. Vikendi so pomaknjeni globoko v gozd, stran od obale. Da je tam nekdo, veš samo po nabiralniku, ki se naenkrat pokaže ob poti. Bi jo ponovila, vključno z makadamom!

Na [cilju smo](#). ([N57.76310° E16.68785°](#)). Dnevni WC, težko dostopna voda. En z AD je že tam. Kar komplicirano plačevanje preko WWW. Sosed pravi, da nama bo pomagal. Ne, nisem imel ponosa, da bi ga prosil za pomoč.

Dan 10

Noben od naju se ne spomni, kaj je bilo ponoči. Sva spala super.

Čez 2 h Gamla Linköping Open Air Museum. Ta beseda 'Gamla' si velja zapomniti. To je mesto, kjer so shranili stari del lokalnega naselja. Stavbne hiše, storitvene dejavnosti, trgovine. Naš Rogatec. Tako kot je včasih tam bilo.

Švedska ima kratko 'turistično' sezono. Če jo ujamete, v nekaterih Gamla lokacijah doživite predstavo v živo. V živo, brezplačno! Torej prodaja se za res, stanuje se zares, izdeluje se za res! No tu je Gamla razpotegnjen v čudovit mestni park, z otroškim mini Gardalandom.

Mi dva sva bila izven sezone 😞 Vseeno pa je bilo odprte nekaj lončarije, pa kvačkanja, pa med, pa žajfa, pa ... Kar je odprto, lahko vstopite.

In delujoča tiskarna. Vrvež kot na železniški postaji. S tem mislim ½ strank in ½ turistov. 70+ letniki delajo na veliko. Mislim zagnano. Po sistemu Gutenberg – ravna plošča s tekstom se namaže z črnilom in na njo pritisne papir - tiskajo reklamne plakate, vizitke, na papirnatih robčke razne pozdrave, jedilne liste, ... odvisno od želja strank. Zagotovo je bilo aktivnih vsaj 5 preprostih strojev za tisk. In ker je to tudi muzej, tiskarskih strojev ni manjkalo.

Občudujem spretnost enega starejšega. Se obrne k meni – in ker z razumevanjem ne gre - hitro pokliče enega mlajšega z znanjem angleščine in 1,5h je šlo mimo kot bi mignil. Vse skupaj me je bolj zanimalo s strani mehanike, strojništva. Danes takega tiska ne vidiš več. To je bil čas izumov, prave tehnike, idej, rešitev, razvoja, železja, staljenega svinca ...

Mladenič, ki si je vzel čas za mene, dela v tiskarni brezplačno. Razumel sem ga, kot da je delo v stilu vajenca. Izobražuje se pa na področju digitalne tipografije!

Drago po dolgem iskanju najdem v banki. Finance.

In tu me draga opozorijo na še eno posebnost. Svetilke na oknih. Te boste našli na oknih na še tako odročnih hišah. Mnoge so prižgane. Verjetno nakazujejo, da so lastniki doma.

Na nekaterih oknih je pri istem prostoru vsakič drugačna svetilka. Le te niso običajne luči. Potegnejo na umetnost. In zopet druga podrobnost. Vidite jih zato, ker ni zaves. Nikjer oz. so tako redke, da lahko trdimo, da jih ni nikjer.

Vredno ogleda? Obvezno! Vsaj tega tu v Linköping-u.

Kakorkoli boste šli na Švedsko, slej ko prej pridete do Gota kanala. Midva že čez 10km. Bergs slussar, kjer 14 zapornic na razdalji 1 km, dvignejo/spustijo ladje za 18 m. Odlično mesto za nočitev ali parking.

Nadaljujeva ob kanalu. Za Söderköping pravijo, da je najlepša vasica na kanalu. Potniki z turističnih ladij po kanalu jo poznajo po najboljšem sladoledu, ki se ga dobijo na Gota kanalu. To morava videti – mislim poizkusiti! Parkirava v parku. WAW! Če bi bil jaz župan te vasice, bi najprej prepovedal tole pakiranje. Za vsakogar!

Odpraviva se na sprehod. Že čez 200m se spogledava in rečeva Rogaška. Okolica je dajala vtis zdravilišča Rogaška. Arhitektura, park. Sprehodiva se ob starem kanalu k novemu – Gota. Lepe svetle hiše s polno detajli, verandami okraski na hišah, bogatimi pročelji. Mir, nobene gneče ali drenjanja. Tudi vsi lokali še niso odprti – sladoled? Pri vračanju do AD, v parku na drevesih opaziva opis kraja. Da, zdraviliško mestece! Zdravili so pa z ... vodo. Zdravilno vodo iz zdravilnega studenca. In to samo v sezoni, tudi reveže! Uporabljali pa najmodernejše pripomočke, tudi elektriko.

Danes je izvir viden skozi steklo na tleh hotela, pred rimsko boginjo(?), ki iz vrča zliva ... vodo studenca.

Odločitev je: [prespiva tu](#), ([N58.47939° E16.33391°](#)) v zdraviliškem parku. Prepovedi nobene. Samo znak P. Ob večerji pa slavnostno odpreva še 'najino' vino. Takega sva vozila še na raziskovanje Francije!

Dan 11

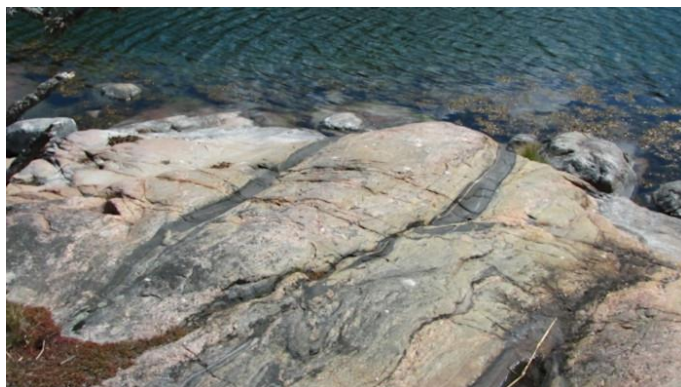
Spala v redu. Zbudili so naju lokalci, ki uporabljajo to parkirišče. Kljub temu, da sva bila tu sama, sva jim zasedla dve mesti. Danes prideva v Stockholm 😊

Ogledal sem si nekaj plinskih polnilnih postaj. Da, tudi tam delajo v soboto. In med drugim naredil eno največjih neumnosti na potovanju. Še dan danes iščem razloge in rešitve(!), saj me je stvar močno presenetila - negativno!

In že je tu Stendörren Naturreservat, vhod Aspskar. Pri tem vhodu se pot vije preko ... treh visečih mostov. Takoj na začetku ostaneva brez besed. Pot se vije po ogromnih gladkih skalah, z otoka na otok preko visečih mostov. Krožna pot je dolga cca 3km. Časovno je odvisno od vaših oči. Mi dva 1,5h. Lahko prespite na otokih, hrano prinesite s seboj. Za žar in drva je poskrbljeno. Najmanj 5x. Drugi vhod ima pa pot dolgo vsaj 3x več. Tole je tudi nekaj, kar se ne splača zamuditi.

Kakšna je obala Švedske se ve. Torej brez trajekta ne bo šlo. Tu so trajekti v isti skupini kot ceste. Zato ... ni plačila. Ko pridete do trajekta, počakate 3 min, se vkrcate in ste takoj na drugi strani. Nekateri trajekti so celo na elektriko! Zato pa boste plačali 'cestnino' v Stockholm, Göteborg in most Sundsvallsbron - pred krajem Sundvall. Za enkrat nisem plačal še nič. Lahko pride, tako kot je za Norveško 😊. Po spominu naju je Stockholm stal takole 4€+3€ v popoldanski špici - najdražje. So obvestila nad cesto o strošku, vsakič ko prevozite 'cestninsko' postajo. Po 18:00 je brezplačno.

Za jutri je treba kupiti karto, ki velja za ves javni promet. Tudi za progo številka 80 – malce po zalivu. Celodnevna je 21€.

In ko takole telovadiva po mestu, vidim tam nekje en AD, tam v parku, [tam daleč](#). Pa zavijeva skozi dvignjeno zapornico(!) k ... Nemcu – bila sta sama - ki mi pove, da je včeraj že spal brez problemov. In da bo danes tudi. Kako je s plačilom: zastonj. Se mu pridruživa. Kajti midva bova prespala tudi jutri. Drugače bi [na ulici](#), na robu diplomatske četrti ali pri stolpu.

Nič naju ni motilo, da tu ni bilo ničesar. No, ne ravno ničesar. Avtobusna postaja - do centra vsakih 20 min (ob delavnikih je 10min) - je bila 200m stran. Avtobus vozi do centra 15 min. Kaj pa s kolesom? Ne, to pa nisem vprašal.

Dan 12

Stockholm. Si pač ogledaš kar ti je všeč. Midva samo Gamla stan. Otoček, strogi center. Do menjave častne straže sva skorajda izpolnila cel plan ogledov. Ladja Vassa, muzej ABBA, Monteliusväge, Globe Arena SkyView in mestna hiša sta bila nekoliko izven najine poti. Vseeno se da videti v enem dnevu, tudi če si peš. Žal nama je samo za vožnjo z barko. Štiri mestne proge – barka - so v ceni celodnevne vozovnice. Namreč, vrtečani so tistega dne štrajkali, za kar so jim naročili. Midva in cel kruzer potnikov smo bili ob avtobus. Ko se je čez 5h avtobus prikazal, sva samo padla v AD. Stranišča laufajo na kartico, 50 c.

Dan 13

Nemec je odšel, prišel je nov Nemec. Zabavno. Sicer dvomim, da je to kakršenkoli parkirišče. Nama se je spanje izšlo. Sledi tri dni vožnje.

Gamla Uppsala je bila sveto mesto, prestolnica tako Švedskih kot Norveških kraljev. Tu so izvajali tudi človeška žrtvovanja. Od okoli 3000 grobov, jih je danes okoli 250. Tudi kraljevi.

Naprej proti severu. Ceste že postajajo bolj 'osamljene'.

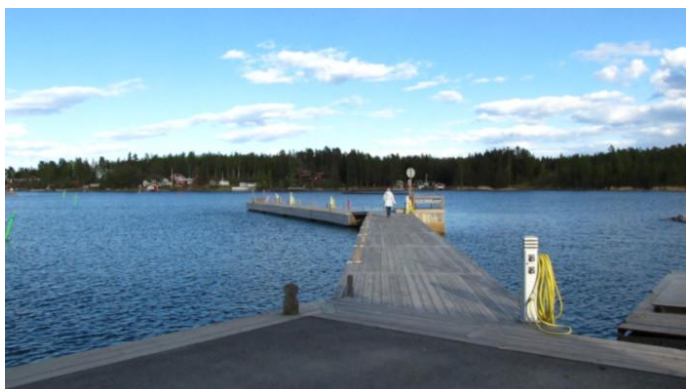

Tik pred ciljem, naju ustavi most z omejitvijo nosilnosti. Je res omejitev ali samo prepreka, da bi omejili prihod AD-jev v vasico?

Kot nalašč se nasproti pripelje 'viking' v kripi in svetuje, naj ne hodi čez. Pove nama za alternativo. Sva ga ubogala. In na cilju prikupna ribiška vasica [Skarsa \(N61.37658° E17.10108°\)](#) spremenjena v vikende. Že pri planiranju sem vedel, da bo to nekaj posebnega.

Povečujejo parkirišče. Kaže na ene 50 parkirnih mest. Nekaj zagotovo tudi za AD-je. Seveda najprej dolg sprehod. Iz dimnika obcestne kolibice se kadi. Starejši možakar ima kar nekaj dela. Izkaže se, da 'oddaja' savno in jo 'hajca'. Pokličejo ga po telefoni, rezervirajo savno in se pripeljejo z barko. Kuri samo z brezovimi drvi – sedaj veva, zakaj jo toliko sekajo in pripravljajo. Sama savna ima notri 'napeljavo' nametano, kot da bi prste imel vmes lopatar - [Alces alces](#). A, če sva ga videla! Počasi, počasi! In po 'praženju' na vročini se ohladiš v zajetju potoka, tik ob savni. Eni pač znajo!

Ostali del vasi je za ostale. Ena restavracija in na desetine vikendov s pokritimi 'garažami' za čolne.

Dan 14

Bila sva sama. Temperature padajo. Zjutraj je bilo 4°C. Da je mraz, veva tako po 'občutku'! Polarni krog bo vsak čas tukaj. Razmišljam o plinu. Ga imam dovolj – 3 jeklenke? Mi bo voda zmrznila 😊? Danes so samo km! Pa vseeno zanimive stvari za naju.

Zjutraj greva po svež kruh. Nič novega. Tistih črnih nizkih, pa suhih in hrustljivih kolikor hočeš. Ampak nama je tak težko šel po grlu navzdol.

Stopiva v zgradbo. Notri(!) Levo vhod COOP, Desno vhod ICA. Dva največja trgovca na Švedskem. Pri nas so trgovci tudi skupaj, ampak vsaj vsak v svoji zgradbi.

Tu na severu, kjer je kar nekaj od mesta do mesta - dolgočasno - imajo ceste, kjer se da voziti hitreje, več kot 80 km/h. Vendar ima to svojo ceno. Cesta ima en pas v eno smer in dva v drugo smer. Odseki, s tako razporeditvijo se izmenjujejo, saj v takem kanalu hitro nastane kolona. Smerni pasovi so ločeni z ograjo iz jeklenih stebričkov in jeklenico. Me res zanima, če te lahko sestavijo, ko z hitrostjo 100 km/h zapelješ v tako ograjo.

Po drugi strani pa imamo problem, ko s svojimi vozili niso sposobni prehiteti nekoga, ki vozi 60 km/h na odprti cesti. Pozornost pritegne najdaljši Švedski most - 1867 m. Tam pri razglednem mestu je restavracija in veliko prostora za prenočevanje.

[Spanje \(N63.28807° E18.69475°\)](#). Örnsköldsvik, če kdo želi. To je na vrhu zaletišča skakalnic. Dnevni WC, ogrevan. Le malce pred tem je še pr' Črnem jezeru. Izhodišče za pot okoli jezera.

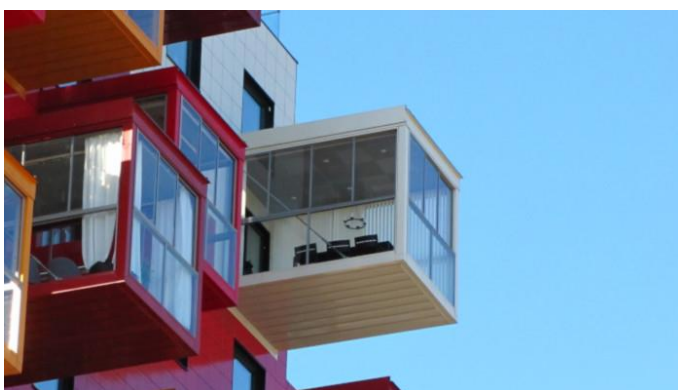
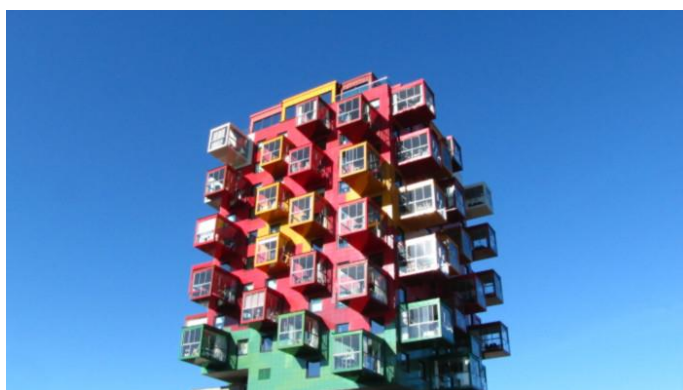
Dan 15

Zopet sama! Takole je bilo zjutraj. Ne vem, če se vidi – ura in stopinje? Seveda sem slikal jaz in na kraj pameti mi ni bilo, da bi tako zgodaj vstal.

Še pred bencinom naletiva na tole lepoticco. Švedska posebnost. Arhitekt Gert Wingårdh se nama je 'predstavil' tudi na izhodu iz Stockholma. Sam, kdo je pa takrat vedel!

Samo pot, vendar vseeno najdeva mesto za kosilo in veliko lepih stvari.

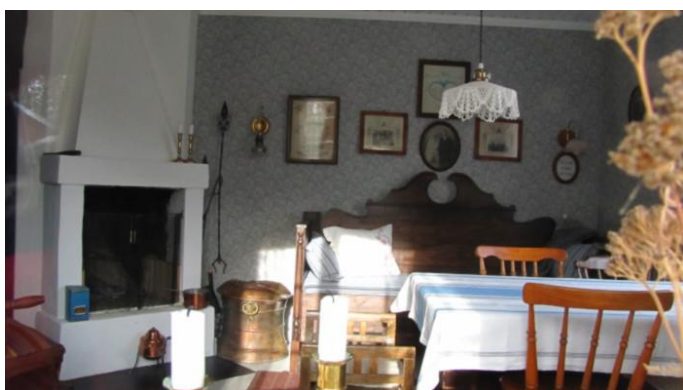
Tik pred Luleå spremeniva mesto prenočevanja. Zavijeva v naravo. Cesta tam grozna, polna lukenj, vode vsaj 10 cm. Greva čisto do obale. Potem pa še prepoved parkiranja. Tam skozi drevje vidim osebno vozilo. Gremo še mi. Zavijem na mivkast parking – me bodo že ven zvlekli, si rečem. Takoj ko stopiva ven 'oslepiva'. Od beline zaledenelega jezera. No, obale je pravilneje, vendar nič manj lepo.

Ni kaj, se sprehodiva ob njem in po njem. Čudovit razgled, čudovit občutek. Čisto po Švedsko! To je(!) morje, vendar v nekem dolgem zalivu daleč od pravega morja, skozi kar nekaj ožin. Led sva videla že prej, vendar se nama je zdelo neverjetno. Torej ostane nama samo spanje v edinem cerkvenem mestecu, iz 14. stoletja, na Švedskem. 500 skromnih hišk.

[Parkiranje \(N65.64822° E22.02867°\)](#) možno samo za 6h. Pa saj je izven sezone! Draga se ne strinja in se prestaviva. [Tam \(N65.64745° E22.03581°\)](#) je že en ... Nemec. Štirje naju gledajo skozi okna. Po eni strani je kar v redu, da je še kdo tam. Vsaj občutek – lažni - da bo vse ok. Se z Nemcem spogledava in 'izmenjava' info o spanju. OK! Se še nekaj premikam tam po parkingu, kot da bi imel mozolje na riti. Le najdem pravi položaj. Nobenih omejitev, je pa bager zraven.

Sedaj pa v vasico. Vasica je ogromna, ima en muzejski park o življenju. Ne vem, kako je z ogledi hiš. Mislim, da še vedno 'laufa' funkcija hišic – za romarje. No nekatere imajo stalne prebivalce. Druge, ki kažejo zaprtost, pogledava skozi okno. Skromno, vzdrževana oprema za normalno preživetje. Večina ima vhod s strani ali zadaj. Na ulico so samo okna. V tem letnem času je 45 minut dovolj. Nobenega življenja.

Dan 16

Kako so moja draga imeli prav! Gradbeni stroj zraven ni bil muzejski eksponat, temveč pripomoček za delavce, ki so imeli šiht že ob 6:00 h zjutraj.

Ponoči sem zopet nekaj skozi okno gledal – sem pač malce starejši. Ura je bila 2:02 zjutraj/ponoči. Geografsko smo precej visoko, blizu polarnega kroga. Noč je dolga sam cca 4h, pa še takrat je bolj svetlo. Temperatura pa toplih 5°.

Danes je prelomni dan. Začenjajo se dolge, puste ture. Sami 'premiki'. Jokkmokk pač ima svojo ceno.

Policist mi da pihat že na vse zgodaj. 2x. Kar ni mogel verjeti, da ni nič. Tu ti dajo pihat in če je preko meje, te odpeljejo na postajo, kjer se preverjanje ponovno izvrši, tokrat z 'vesoljsko tehnologijo' in po potrebi uvede postopek.

Mislil, da sva bila drug drugemu atrakcija/zanimivost. Čudil se je tako temu, od kako daleč prihajam, kot temu kam greva. Najin cilj – Jokkmokk - je za njih zanimiv samo pozimi. Pa še takrat mora biti sneg in mraz. Če ne, ni nič!

Tudi v pokrajini vedno več znakov: Pomlad je tu ...

Vsake oči imajo svojega malarja. Ampak tale glamping je pa res nekaj posebnega.

Dva tipa hišic in na sredi jezera savna z ločenimi prostori.

Tik pred Polarnim krogom srečava poln kombi ... Romunov. Ja, me je pri denarnici mal stisnilo. Pa pod avto sem tudi pogledal, če je katalizator še gor. Ampak tko, čisto iz firbca. Polarni krog s te strani nima pravega obeležja, pa sva svečanost kar preskočila. In smo v Jokkmokk-u.

Obljuba dela dolg. Greva v restavracijo, ki se nahaja pri Ajjte, kulturnem in naravoslovnem muzeju, skozi katerega se ves čas vleče nitka naroda Sápmi. Imajo buffe kosilo in a' la karte. Za buffe je bil piščanec, na katerega so se vrgli upokojenci. Saj nisva nora, da bi 5000km naredila zaradi p'šanca.

Midva sva za praznovanje jedla tole. Tisti, ki ne veste: reindeer (Rangifer tarandus), poznan kot caribu v Severni Ameriki. Bo mogoče slika pomagala? Ne glejte t' mal'ga!

V a' la karte ponudbi imajo – vedno? - samo prva dva! Tako je bilo pri naju. Hotel ima boljše lokalno ponudbo. Razlika je bila:

Ena porcija je imela pire, druga kuhan krompir stisnjen skozi 'cedilo.

Ena porcija je imela dimljeno meso, druga je imela soljeno meso. Tradicionalni vrst sušenja/konzerviranja mesa tu, med severnimi plemenimi. In drugod po svetu. Soljeno meso je imelo izrazitejši okus, kot dimljeno. Oboje nama je bilo všeč.

Še tole. Del slikovite barvne narodne noše je nožič – ne zložljiv – z rezilom dolgim od 10 do 20 cm. Zna biti umetniško delo v srebru! Nosijo/imajo ga tako moški kot ženske. S tem do kosti obdelajo jelene. In ko režejo tisto zmrznjeno ali sušeno trdo meso, je vse skupaj podobno ostrenju/špičenju lesene palice. Odrezani kosi so taki 'odrezki'. No in meso je bilo narezano na take odrezke, kot iz 'lekarne'.

Ajte – kajža, zunanja shramba, skladišče, gospodarsko poslopje dvignjeno od tal, da vsebina ni nedosegljiva godalcem.

Sápmi – dežela plemena Sami od pradavnine, ki se razprostira preko štirih nordijskih držav, kjer plemena brez ovir lovijo, gojijo jelene in živijo s svojimi navadami in kulturo.

Čez 1h sva na najvišji geografski točki letošnjega potovanja - [N66.60675° V E19.823°](#) (vrh krožnega križišča).

Čez 7km pravo(!) obeležje polarnega kroga. Nobenega pravega življenja. Oblačno, hladno, piha veter, že kar dežuje.

Malce po najinim prihodom na Polarni krog dobiva sliko znancev, ki so v tem obdobju bili pa na Norveškem polarnem krogu. Tam, kjer je tista kupola. 1,5m snega. V višino! Pri nama samo zamrznjeno jezero.

Do cilja je samo letelo skozi gozdove z ostanki snega.

Dejansko je tu – na cilju - Naravni rezervat Storforsens z glavno atrakcijo – tako je! – slap. Nad pričakovanjem. Čisto nekaj drugega, boljšega. Da se otreseva monotonije. Kot zanalašč neha deževati.

Slap je bolje podoben brzicam s 3 m slapovi. Množica slapov! Pot od parkirišča vodi preko bazaltnih skal, mimo tolmunov za kopanje, vertikalnih bazenov, prireditveni in piknik prostorov. Dobro zavarovana pot z leseno ograjo, klini, jeklenicami. Dobil sem občutek, da so ta del 'ukradli' prvotni reki in vse speljali v novo, današnje korito. Spektakularno. V vsej svoji veličini.

Greva še na pogled od spodaj. Ves led in sneg slapu se je premaknil - odplaval - na spodnje jezero. Kot plavajoče ledene plošče na Antarktiki. Cena? Onemogočen dostop od spodaj navzgor do slapu, zaradi poškodovane poti. Ogled obvezen!

Na parkirišču ugotoviva, da je še kar nekaj časa do spanja. Novi cilj: Arvidsjaur. Pač naslednje 3 dni ne bo po 350 km. Tu imajo največjo zbirko Sami hiš na Švedskem. Ene 50 jih je tam. Dve vrsti. Za bivanje in za shrambo. Vse so zaklenjene izven turistične sezone. Med sezono je lokacija polna pisanih noš, otrok v starih oblačilih in angleško govoreči Sami ljudje. Da boste pripravljeni!

Gåhtie – piramidasta hiša, namenjena ljudem, lahko za več družin

Ajjte – kajža, zunanja shramba, skladišče, gospodarsko poslopje dvignjeno od tal, da vsebina ni nedosegljiva glodavcem.

[Spanje \(N65.59941° E19.18438°\)](#) P pri športne stadionu. Brez vsega. En je že tam – bo prespal že drugič. Zelo se je razkomotil, saj je pravkar imel 'žehto'. Nisem si mislil, da bo kdo tam. Prižgem gretje za vsak slučaj. Pot je bila tista tam nekje.

Dan 17

Na kratko: super, mir, hladno 4°, odmaknjeno, prostorno.

In na vse zgodaj jeleni! Pred občino. Sedaj, če ne bo nobenih drugih v naravi, ki nepričakovano prečkajo cesto v skupini 10 ali več, samci, samice z mladiči, z ali brez rogov, beli – bodo tudi tile t' železni v redu. Sva skromna!

Čez 10 min.

In čez 10 min spet.

Tole ni nakazovalo na nič dobrega! Nič čudnega, če tej cesti pravijo Aleja jelenov. Tokratni odsek je zanimiv s pokrajino. Tam, kjer se je led obdržal na vodi, se lepo vidijo sledi motornih sank. Celo smerokazi obstajajo za njih. V dokaz o govoricah, ki krožijo o Švedskih lososih prilagava sliko.

Informativni center v Vilhelmina nama zagotavlja, da je cesta preko Stekkenjokk še zmerom NE prevozna! Tudi tistih 10 m snega ni možno videti. Greva po navadni naprej.

Ceste tu na severu so 'zanimive'. Moraš nekaj najti, pa gre. So široke, hitro se da vozit (omejitve) in vse asfaltirane. Malo prometa. Kje te v tej samoti najdejo? Višina? Cca 550m nm. GSM lovi povsod! Bencin z bencinsko postajo so na 80km. Tudi AddBlue v kanticah. Nič radarjev, kot geografsko južno od Stckholma.

Tudi danes nama je uspelo priti na [cili](#) (N64.43450° E16.78830°). Sama, na počivališču ob cesti, dnevni WC ogrevan. Bomo videli, kako bo ponoči ob glavni cesti?

Dan 18

Mir. Ponoči prispel še en tovornjak in avto s kamp prikolico. Nič slišal, kot ne prometa. Kar dober plac.

V kraju Hoting mi v oko pade železniška postaja – bila je ob trgovini. Čudovita zgradba, Nordijski stil, lesena, ločena na stanovanjski in železniški del. Ura kaže občutno narobe! Torej to je tako opevana Inlandsbanen? Notranja proga, ki povezuje najbolj oddaljene kraje na Švedskem.

Na peronu železja, kot da bi tu stanovali cigani. Vendar na enem kosu gorijo in utripajo lučke. Stopim k postajnemu načelniku (? - bolj je bil podoben Vikingu II) da kakšno rečeva. Vprašam ga o železju na peronu. Je rekel, da je stvar aktualna in da daje signal na jug 170km daleč!

Pot včeraj in predvčerajšnjim, naju je vodilo ob progi. Enega vlaka nisva videla, enega! Se je kar tiho strinjal, da sta na dan samo 2 vlaka. Vendar le doda, da je pa v času sezone je pa še en, turistični. Je pa zato služba v 3-h izmenah.

Stromsund. Lep gamble, kjer sva bila v vrtcu namenjenem otrokom, ki 'danes nočejo v vrtec'. Vse skupaj je na starinski način, z igračami, posteljico, oblekami.

Cena: 16 km groznega makadama, ker popravljajo most edini most daleč na okoli. Tole se naju je pa dotaknilo. Vsaka vasica ali mestece naju razveseli. Ni tiste dolgočasene vožnje.

Severne jelene vidiš brez problema. Lopatarja – losa – je pa malce težje. Zato pa imajo kar nekaj parkov, kjer jih lahko vidiš. Ja, če si v sezoni. Torej, spet se ni izšlo. Imava na poti še 2 lokaciji, kjer bi jih lahko – teoretično – videla. Tisti znanci – z Norveške - so nama kasneje poslali sliko, na kateri na 'debelo' božajo mladiče in odrasle lose!

Še malo panorame in sva na [cilju \(N62.78144° E14.43494°\)](https://www.google.com/maps/place/62.78144,14.43494) Zopet ob cesti. Nisva mogla več. Nič več v strahu, da noči - zaradi hrupa - ne preživiva. Nahaja se ob jezeru, pri nogometnem igrišču. Le ta ima – če je sreča – odprta ogrevan WC.

Dan 19

Bilo je OK. Danes zopet en 'premik. In kaj se nama je pripetilo?

Pri prehodu čez progo imajo čudovit vodni stolp. Je treba videti. Med občudovanjem pristopi starejši mož v delovni obleki in nama ponudi ogled o znotraj! Opomba: Sledi dolgočasno besedilo!

Prijazen možakar začne razlagati, da za potrebe turizma obnavljajo vodni stolp. V zgodovini je služil svojemu namenu, vendar, ker je stolp na klancu, lokomotive niso mogle več speljati potem, ko so natočile vodo. Pa so 'tankanje' ukinili in vpeli močnejše lokomotive. Po vojni je vse zamrlo. Pravi, da 'jutri' pridejo gasilci in bodo napolnili in preizkusili cisterno v nadstropju.

Stopiva notri, kjer mi 'predstavi' skromen stroj za prečrpavanje vode v rezervoar. Levo pumpa, desno 'motor' gašperček, v katerem so kurili in proizvajali paro. OPS, ne pare(!). Segrevali so zrak v zaprtem sistemu - ko para opravi svoje gre v zrak (izguba)! To je Stirling-ov stroj/motor, ki s pomočjo segretega zraka poganja vodno črpalko. Pomanjkljivost je v tem, da ne moreš dati 'gasa' motorju. Se pač vrti konstantno.

Je pa tih. Zelo tih. Nalašč za podmornico. Tako dobra stvar, da so Švedi sistem uporabili pri svoji edini atomski podmornici. Tudi start je zanimiv. Črpalko so poganjali z vrtenjem vztrajnika. Se nisem mogel upreti ponudbi in sem sprobil 😊 Tu je namreč edini tako delujoči stroj na Švedskem.

Na koncu ga le vprašam, kje na železnici je prej delal. Pravi, da sploh ni delal na železnici. Je profesor, je prodajalec pa še in še je naštel. To mu je sedaj hobi.

Grem k dragi v AD. Je podelala cel Fejstbuk. To mora bit en dolg cajt.

Da gre stvar zares, kaže ime kraja Orsa. Latinsko ime za medveda je Ursa. Podobnost, so zvočnost?

Tu imajo največji živalski vrt v Evropi z medvedi. Ja, in z nekaj ostalimi zvermi. Ja, ja, pa Kodiaka imajo tudi! Vendar več o tem kdaj drugič!

Na [PZA](#) ([N61.13901° E14.63963°](#)) naju prehiti ... Šved. Samo 2 osebi sta notri. Se zgodi. Sva si privoščila počitek in elektriko. Plačal bomo, ko pride kdo kasirat. S sosedoma klasična tema. A od tako daleč ste!

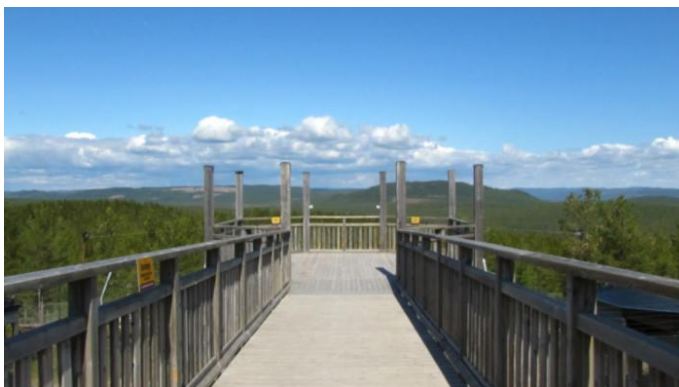

Dan 20

Spanje super. 1h sva čakala inkasanta, potem sva šla. K medvedom! Živalski vrt je ob smučišču, zato je parkirišč – tudi za prenočevanje – ogromno. Namreč en starejši AD je že bil tam. Uporabnika sta kupila karto tik pred nama. Torej poudarek na medvedih. Preden pa vidiš žive medvede, moraš skozi špalir nagačenih živali. Pestra izbira, zanimivo in privlačno.

So to le zveri – medvedi - in temu primerna ograja. Srečava zaposlenca, ki pregleduje situacijo. V šali ga povprašam, koliko ljudi so medvedi že požrl. Obmolknje in pravi - enega. In to zaposlenca! Pred 3 leti je medved skopal luknjo pod ograjo, zaposlenec ni videl in ga ja medved – delno – požrl. Skrbijo za udobje živali. Zato imajo pri severnih medvedih snežni top.

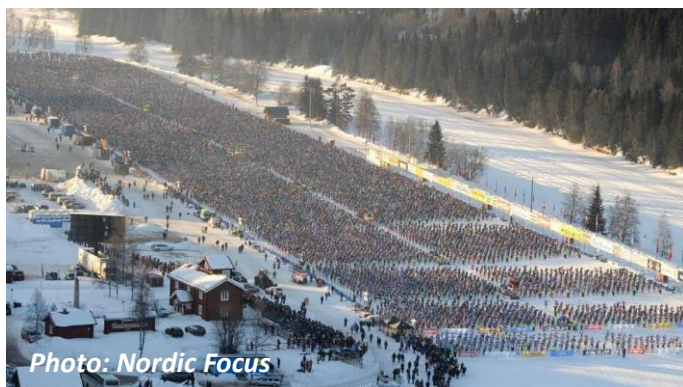
Če želite videti res veliko medvedov, je obisk prava odločitev. Nama ni žal. Po lepi gozdni cesti se spustiva do naslednjega cilja.

Mora.

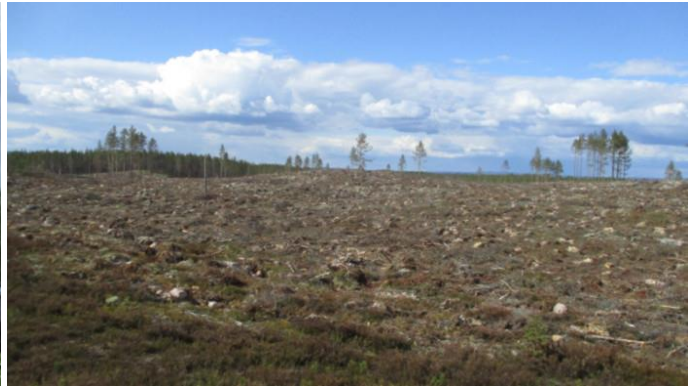
Po 90 km je smučarskega teka Vasaloppet je cilj tu, v Mori! To je najstarejši tek na smučeh na svetu, z največjim številom smučarjev tekačev na svetu. Tek je navdihnilo potovanje kralja Gustava v osvobajanje Švedske.

Samo še tole. Tek ima uradno 15 800 udeležencev. Toliko je številčk. Še pred podelitvijo nagrad - ob 20:15 - so vse prijave za naslednje leto že oddane! In vseeno pot preteče vsako leto preko 70 000 tekačev. Za tiste najbolj zasvojene je poleti, po isti progi, kar nekaj 'drugih' Vasaloppet-ov.

Malo krajšo pot sem izbral tudi jaz. Toliko, da sem pritekel skozi cilj.

V soboto in nedeljo je [Nils Olsson Dalahästa](#) zaprt. To so tisti znameniti rdeči konjički. Je to navada ali razvada tu na Švedskem. Posek totalka.

Munkfors.

Lep sprehod, mirna okolica. Smo že doma, [na cilju](#) ([N59.84585° E13.54785°](#)). Ob zajetju hidroelektrarne. Tokrat je sosed Šved.

Dan 21

Spanje super. Cesta mimo parkirišča je slepa ulica do - študentskega kluba. No, pa je vseeno bil mir. En utrinek. Tokrat o 'lažnjivih' Švedih. V nadaljevanju sva bila vsaj 4x opozorjena o možnem srečanju s posebnimi divjimi živalmi. Nič od tega. Nič!

10 km pred ciljem, pri kraju Kopmannebro, zavijeja na staro cesto. Stara ribiška vasica ob brzicah, na katerih so lovili losose. Zaradi kanala so sedaj tu zapornice. In vrteči most na stari cesti. Ko so naredili novo široko moderno cesto visoko tam zgoraj, so predvideli, da bodo tu nekoč vozile jadrnice z visokimi jambori. In problem rešili enako, kot pri stari cesti. Na tem delu ceste, visoko tam zgoraj na viaduktu, so vgradili vrteči most.

In v kraju Håverud, prideva do ene od najlepših vodnih poti v Evropi. Ene izmed ... Imenuje se Dalsland kanal. Na tem majhnem mestu je zbrana največja tehnika te lepote. Zapornice, elektrarna, dvizni železniški most in most kanala – pont d' canal. Ne pozabimo na obvezni PZA. Torej divje slapove so zajezili, preusmerili vodo med jezeroma skozi goro, do elektrarne. Nekaj vode so pustili za kanal in jo preusmerili na most kanala preko starega korita in naprej v zapornice. Žel. proga pa je namesto navadnega mostu dobila dvizni most. Sprehajalna pot povezuje vse znamenitosti. Tudi PZA.

Skoraj bi pozabila. V sezoni vsak dan za 5 min na polno odprejo zapornice in spustijo vodo po strem koritu in čez slapove. Ni varno takrat tam okoli hoditi.

Bova kar tu [ostala](#) ([N58.82040° E12.40958°](#)) na zgornjem parkirišču. Skupaj z Nemcem.

Dan 22

Spanje kot se šika. Mir. Dober plac! Nobenega novega. Ko se zapeljeva okoli jezera je na vseh ostalih P prepovedano za AD-je.

Križariva naprej v najinem stilu. In zopet losi. Skozi možgane me preleti zaključek: z losi bo težka. Samo zavil sem v smeri pušnice. Kako bo z obračanjem bomo videli tam. Pot vodi proti gozd. Prav gremo, si rečem. Vendar je poti je konec pred gozdom, pri skromni hišici.

Ni bilo druge. Ustavim in izstopim. Takoj ugotovim, tole pa nekaj ni v redu. A kako ugotovim? Že pri prvem vdihu sem prepoznal vonj dimljenja. Ta gen je zelo razvit pri moških. Ponovno vdihnem globlje. Ja, to je to! Nos me ni prevaral. Bila sva pred mesarijo! Dimljeno meso, salame, klobase, pleča.

Še zaprto. Ko mačka hodim okoli in gledam v prodajalno. Nekdo nama maha, naju vabi notri. Pa gremo - samo pogledat! - rečem moji dragi. Ja je bila razočarana, da je to mesnica in ne živalski vrt losov. Bila sva deležna tako degustacije, kot strokovne izobrazbe. In to od prodajalke, ženske! Kila se giblje od 30€ do 45€. Pakiranje tam 8€ do 17€.

Komunikacija v polomljeni nemščini – z moje strani. Za vse sva kupila darila! To kar je na pultu!

Vendar vsega še ni bilo konec. Mesar je bil ne planiran, zato pa je bil planiran naslednji obisk ranča z losi. Na tem ranču lahko - pravim lahko! - hraniš lose ali izbereš 2h sprehod in gledaš lose bolj v okolju. Gremo gledat. Če majo odprto. Hišica je tu res bila v gozdu. Pošljem drago naprej, parkiram AD. Nič, hišica je zaprta.

Gleda skoti razpoko v ograji: Vidim jih, vidim, dva sta! In pripelje se avto in iz njega izstopi oseba v gozdarski/lovski uniformi. Si rečem: Sedaj bo pa sranje.

Draga pove svojo veliko željo, da bi rada videla lose. Mogoče... Ne vem... Grem pogledat.

Da prekinem napetost. Med tem se je pripeljal še en osebni avto obiskovalcev. Izven letnega delovnega časa.

Nadaljujmo z napetostjo.

Stopi skozi hišo zadaj. Se vrne in reče, da jih je na žalost samo 5 😞. Bo dal pa karto po polovični ceni 😊.

Stopiva zadaj iz koč na eno tako majhno dvorišče, za ene 40 ljudi, nas samo 5. Za ograjo – 2m daleč - na čudoviti zeleni travi 5 los-ov. To so ogromne živali. En prežvekuje ob hranilnici. Čuvaj prinese sveže veje in pokaže, kaj imajo losi najraje. Lubje. S tistimi ogromnimi gobci posmukajo mlade liste, z močnejše veje pa olupijo lubje. Pa sva jim malce pomagala. V veselje moje drage. Med photo session-om se pogovarjava z čuvajem. Oni jih imajo po navadi od 12 do 15. Glavno tu je takole hranjenje in sprehod po gozdu. Tu dosežejo starost 20-25 let, medtem ko v naravi okoli 15 let. Lov in nesreče so glavni razlog. Je jih tudi – so kar pogosta hrana tu na severu v civilizaciji – vendar ne teh t' domačih. Kadar jih hoče jesti, dobi solze v oči.

In imava prečudovite spomine.

Pri zapuščanju ranča se ustavi še en AD, ki se je odločil poskusiti srečo.

Prodajalec jagod v muzejski bencinski črpalki mi zagotavlja, da je znanje in umetnost prodaja sadja in zelenjave, pridobival v Umagu. On jih prodaja po 6,5€, v trgovini malce nazaj so iste!, v enakih gajbicah, 3,5€. Matematika, gumirabika.

Ko prispeva v Tamuns zopet začne deževati. Vreme se slabša. Severni del je bil redko deževen.

Tamus je seveda mesto poznano po prazgodovinskih poslikavah. In to po tisočerihi. To je teritorij-pokrajina slik. Tisti, ki se na to spoznajo, so naredili krožno pot po lokacijah slikarij. Pot je dolga 2h ali več ali manj. Kakor imate interes. Začne se - in konča – pri točki, kjer ste prenočili z AD.

Nekatere risbe so stare 3500 let. Posamične skale imajo risbe, ki so bile narejene v razponu 400 let. Na ogromnih granitnih balvanih – več m2 – so jih vklesali, danes pa strokovno(!) poudarili z rdečo barvo. Niso to kot egiptovski hieroglifi = 'hieroglifi', temveč preproste risbe. Mnoge razumemo in lahko tolmačimo tudi mi laiki. Brez dvoma prepoznamo žival, ladjo, čoln. Tudi z moškimi liki ni težav. Kaj pa ženski lik?

Ko takole gledaš vidiš podrobnosti: ta ima poudarjene mišice, ta nima las, ta ima dva meča, ta je sam na ladji, tu imajo psa(?) na ladji.

Mnogi liki so podobni likom, ki so jih našli na zlatem nakitu priloženem k pokojnikom iz istih obdobja drugod tu na severu.

Za mene izredno zanimivo. Skromna razlaga ti še poveča interes za slike.

Smo že pri zahodni obali, takoj pod Norveško, tam kjer je 6 543 345 otokov. Arhipelag Švedske.

Tu si prikupna, turistično nabildane ribiške vasice, vrstijo na 10 km. Lahko jih vidite le, če gresta za 14 dni samo sem, na to obalo.

Zaradi dežja samo vožnja skozi. Lepe hiše in ... vsaka vasica(?) tu ob obali, je zgrajena okoli ogromne bazaltne skale, ki jo obkrožajo hiše. Te skale so visoke od 40 do 70m. Odlične za razgled. Obvezno.

Posebnost Fjällbacka je v tem, da ima ta skala razpoko. Tako kot Skuleskogen. In gremo gledat. Deževalo, spolzko, v razpoki so odkrušene skale velikosti pohištva. Preko njih vodi pot. Nevarno. Se hitro obrneva. V AD-ju drugič spoznava udobnost AD-ja. Topla suha garderoba in prostor za preoblačenja. Sva kar nekaj časa stala na P in prihajala k sebi. Najbolj jaz. Sem na Preikestolen - Norveška nasankal v podobni situaciji, od katere še dan danes nisem prišel k sebi.

Pot je v nadaljevanju ob morju. Skale, ti granitni balvani, naredijo čudovit pogled. Zrastejo tam nekje iz zelene trave, za gozdičkom. Tudi otoki so ena sama skala.

Malce pred ciljem greva preko znamenitega vrtečega mostu čez Sotekanal. Ker je kanal dobra bližnjica navtičarjem povprašam kanalmojstra, če je kaka visoka jambornica napovedana. Da obrne most. Nič ne bo, pravi. Probajte jutri.

Cilj – P ob kanalu - ima dve zanimivi stvari. Prepovedano prenočevanje in enega Norvežana, ki že kampira na tem mestu. Pravi, da je bil tu pred 3 leti in so ga hoteli nagnati. Pogovoril se je in izprosil prenočevanje. Danes bo znova poizkusil srečo. Jaz brenkam na 'dvojino'. Oba sva namreč skrita tam v en kot, za drevesi. Ta vrhunska lokacija parkiranja je čez dan brezplačna, medtem ko sosednja ni. Oba parkinga omogočata dolge ali kratke sprehode po tem slikovitem skalnatem delu rta/otoka.

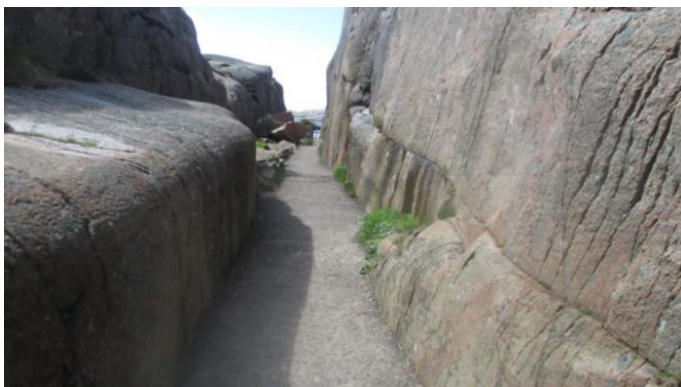
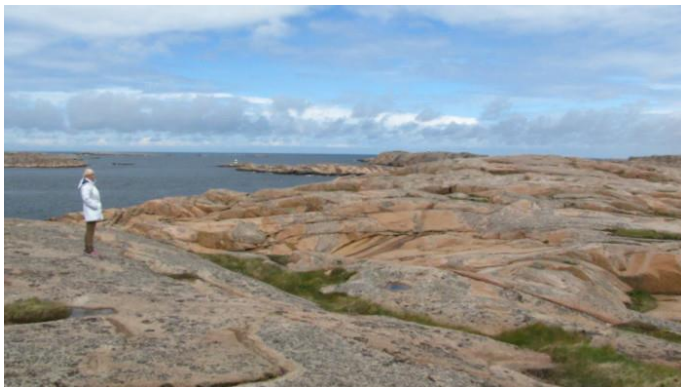
Ostaneva [torej tu \(N58.40020° E11.24867°\)](https://www.google.com/maps/place/58.40020,11.24867/@58.40020,11.24867,15z). Dež je tudi ponehal.

Dan 23

Drugače je le vreme. Lepše. Zato narediva eno panoramsko vožnjo, predno zapustiva otok/polotok.

Smogen. Je na otoku, ki je en sam samcat skalnat balvan. Na dveh koncih se razteza v morje. Tu na odprtem piha ko hudič, pa vseeno naju žene lepota okolice! Midva greva samo na enega. Če ste fit – 100% ste – se da stvar predelati z 1 spanjem(!) in dveh dnevigh.

Parkirava na jugu, kjer je možno tudi prenočiti. Sprehodiva se preko mostičkov, stopnic, podestov mimo zalivov na sam konec rta.

Sedaj pa še malo v mestece, brez turističnega vrveža.

Po kosilu, ki sva ga imela kar tu na parkirišču, sva se pod mosta zapeljala z AD. Ker pa koles nimava, večnost ni mogla dolgo trajat.

In tako po obalni cesti naprej. Ne ravno ob obali, ta je preveč divja. Lysekil. Ja, je tudi za pogledat. Samo malce težje za parkirat 😊

Tokrat imava do cilja 3 trajekte. Sem divjal, saj je vse skupaj malce odmaknjeno od civilizacije. Še dobro, da sem imel drago! Pač pomirjujoče besede in takoj je časa preko glave. Tu sva najdlje čakala na trajekt. 15 min. Nepredstavljivo! Cilj je Marstrand. Mestece je v dveh delih. Večina ga je na otoku skupaj s trdnjavo. Se pa počasi seli na celino. Otok je pač geologija zahodne švedske. Odločiva se, da prespiva na [Parkirišču \(57.8875455,11.5925\)](#) Prepovedi ni in dokler plačaš – 0,5€/h - je vse OK!

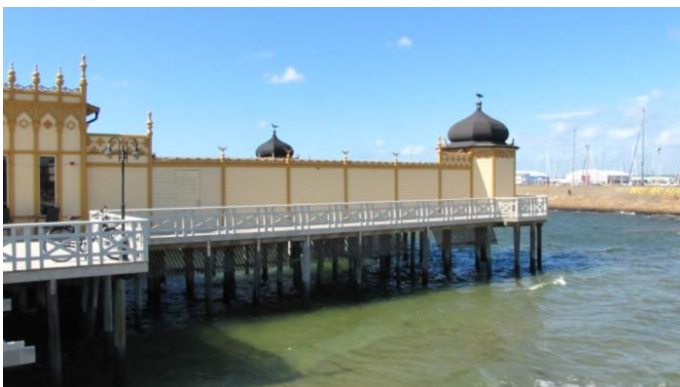
Dan 24

Jaz nisem zatisnil očesa. Neurje? Ne, orkan! To je tista grozna noč, ki jo doživiva na vsakem potovanju. Ko tako zjutraj gledam, kako 'leti' na okoli, se v tistem orkanskem dežju pripeljejo neka gospa, ki plače parkirnino in odide nekam. Dež poneha po kavici in se odločiva za sprehod in obisk otoka. Torej od orkana je ostal samo veter. Greva pač naprej. Cilj je Ullared s svojo trgovino. Turistično. Namenjeno je pol dneva in temu ustrezno zanimivosti na poti.

V Varbergu si ogledava trdnjavo in švedsko kopališče. In to na hitro.

Ko prispeva na parkirišče v Gekås Ullared, sva si edina. Toliko AD-jev kot tu, še nikoli nisva videla. Niti na sejmu, niti pri prodajalcih AD-jev.

Torej. Na vhodu vzameš zemljevid. Nič ne pomaga, če ne veš, kje je vhod. Tako pravijo tisti, ki so tu bili večkrat. Enih in istih artiklov na 3 vrstah polic. Nekam low cost. Številka vozička prav pride, ko greš jesti in ga pustiš zunaj. Odločiva se, da nič ne kupiva zaradi vrst pri blagajnah. Ena blagajna je imela številko 83, pa ni bila zadnja. Medtem, ko se v AD-ju na parkirišču odločava kaj in kako naprej, se mnogi Švedski AD-ji polnijo z vrečami, kot da je konec sveta.

Mislím, da je bila ta obisk te trgovine druga napaka s potovanja po Švedski. Bolje bi bilo ob obali! Premik. Iz rezerve vzameva tak cilj, ki ima 4x *. Izkaže se za [tole](#) ([N56.66182°](#) [E12.82356°](#)).

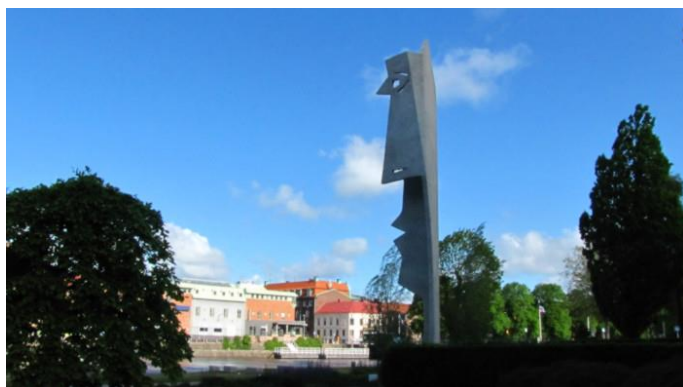

Dan 25

Takole je zgledalo 4 **** drugega dne, z druge strani.

Z današnjim dnem začneva z zaključkom potovanja. Najprej napolnitev/izpraznenje AD-ja. Po nemških avtocesta bo težko. Tudi tankala sva na švedskem. Pot sva si izbrala z trajekti. Ko sva šla gor so bili mostovi. Karto sva kupila skupaj za dva trajekta 170€ Švedska Danska in Danska Nemčija.

Ob 19 zvečer sva bila [na parkirišči ob trajektu](#) (N54.50260° E11.22340°)

Dan 26

Dober parking. Tik ob trgovini z 4-nadstropji. Pod dansko komando. So kar hodili iz trgovine. Je bil pa zraven eden, ki je ob polnoči vrata AD-ja popravljaj. Še trajekta se ni nič slišal. Plačala 8€.

Spala [Bad Dürrenberg](#) N51.29647° E12.05988° ob vodi, tam spodaj. Mestece ima prav tako gradianwerh (pridobivanje soli).

Dan 27

Je, tale prostor zatočišče mladih do 10 zvečer. Potem gre.

Ko sva šla gor, sva si poizkusiti češko hrano. Tako mal za gušt. Pot se podaljša za 20 km. Pa je bila zapora, in sva obupala. Sva še enkrat poizkusila iz druge strani. Pa poceni bencin in kitajski bazar na poti.

Torej imela sva dve varianti. Hannibal in U Krále Jiřího. Ko parkirava pred Hannibale – ki ima vrt – nama stanovales svetuje, da probava U Krále Jiřího. Je le 5 min peš stran.

Ga poslušava. No, restavracija je na robu čudovitega trga. Ogledava si ga pred jedjo.

Jed sama nič posebnega. Sami nemci notri, samo gotovina, 26€ stroškov sva imela – 2x svinjska ribica na 2 načina. 3x pivička točena.

[Spanje](#) preizkušeno ob Donavi.

Dan 28

Po 5h smo bili doma.

Tukaj bi še omenil najino oskrbo.

Pitna voda.

Na bencinskih črpalkah imajo tam s strani omaro iz aluminija z steklenimi vrati. Notri je zrak in voda. Dvakrat sva doživela, da je bila ta omara ogrevana s klimo. Torej ko sva tankala dizel, sva še vodo. No mogoče 1x brez goriva WC.

Na mnogih postajališčih je – poleg WC-jev – prostor z znakom. Pač za WC kaseto.

Radarji

Imajo pravočasno napoved (znak kamere) z/ali ne omejitvijo hitrosti (okrogel znak). Kasneje je omejitev in šele potem radar! Časa dovolj.

Ceste

Špon. Tudi tam na severu se daj kaj videti. Ni vsaka cesta, dolgocajtna cesta!

Veliko sva spustila iz potopisa, nekaj nama je tudi ušlo.

Lansko leto sva bila na Norveškem. In lahko primerjava. Oba navija za ... Norveško.

Omenjeno besedilo ne izraža mnenje drugih posameznikov ali skupin!

Andreja in Brane se bosta vrnila s potepanja z avtodomom po ...